การคำนวณต้นทุนการผลิตด้วยระบบต้นทุนฐานกิจกรรมสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กรณีศึกษาโรงงานการผลิตเส้นก๋วยเตี๋ยวขนาดย่อม

กันทิมา ลีลาสุขสันต์

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการการขนส่งและโลจิสติกส์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
มิถุนายน 2550
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์และกรรมการสอบปากเปล่างานนิพนธ์ ได้พิจารณางานนิพนธ์ของ กันทิมา ลีลาสุขสันต์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการขนส่งและโลจิสติกส์ ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์

..... ประธาน
(ดร. มานะ เชาวรัตน์)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน
(ดร. มานะ เชาวรัตน์)

..... กรรมการ
(ดร. ฉกร อินทร์พยุง)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการขนส่งและโลจิสติกส์ ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. ประทุม ม่วงมี)
วันที่ 29 เดือน มิถุนายน พ.ศ.2550

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

ประกาศคุณูปการ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วง ได้ด้วยความเมตตาจากอาจารย์ ดร.มานะ เชาวรัตน์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาที่คอยให้คำแนะนำ คำปรึกษา แก้ไขปัญหา และตรวจสอบแก้ไขงานนิพนธ์ให้มีความถูกต้อง โดยได้เสียสละเวลาอันมีค่าของอาจารย์ เพื่อให้งานนิพนธ์นี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้แล้ว งานนิพนธ์จะสำเร็จลงไม่ได้หากไม่ได้รับความร่วมมือและกำลังใจ ทั้งในแง่ของแนวความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ตลอดจนรายละเอียดในเนื้อหาจากบุคคลทั้งหลายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานนิพนธ์นี้ ไม่ว่าจะเป็น คุณแม่ พี่ ๆ และเพื่อน ที่ผู้วิจัยเคารพรัก ขอกราบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยหวังว่างานนิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ไม่มากก็น้อยต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อการเสริมสร้างประสิทธิภาพ และการพัฒนาธุรกิจต่อไปในอนาคต หากเกิดความผิดพลาดขึ้นในงานนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมรับ

กันทิมา ลีลาสุขสันต์

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

48924223: สาขาวิชา: การจัดการการขนส่งและโลจิสติกส์; วท.ม. (การจัดการการขนส่งและโลจิสติกส์

คำสำคัญ: ระบบต้นทุนฐานกิจกรรม/ โรงงานการผลิตเส้นก๋วยเตี๋ยวขนาดย่อม

กันทิมา ลีลาสุขสันต์: การคำนวณต้นทุนการผลิตด้วยระบบต้นทุนฐานกิจกรรมสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กรณีศึกษาโรงงานการผลิตเส้นก๋วยเตี๋ยวขนาดย่อม (USING ACTIVITY-BASED COSTING TO CALCULATE THE PRODUCT COSTS FOR SMES BUSINESS: A CASE OF SMALL ENTERPRISE IN NOODLE'S FACTORY) อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์: มานะ เชาวรัตน์, Ph.D. 41 หน้า. ปี พ.ศ. 2550.

งานวิจัยฉบับนี้เป็นการศึกษาแนวทาง การนำระบบต้นทุนฐานกิจกรรมเข้ามาจัดสรรเป็นส่วนค่าใช้จ่ายในการผลิตในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าของโรงงานกรณีศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบถึงต้นทุนของสินค้าที่เกิดขึ้นจริงในกระบวนการผลิต และยังสามารถทำการวิเคราะห์กิจกรรมต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการผลิต ว่ากิจกรรมแต่ละกิจกรรมที่เกิดขึ้นเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดมูลค่า ไม่ก่อให้เกิดมูลค่า หรือไม่ก่อให้เกิดมูลค่าแต่จำเป็น สำหรับโรงงานกรณีศึกษา

การนำระบบต้นทุนฐานกิจกรรมมาประยุกต์ใช้สามารถกำหนดขั้นตอนได้ดังนี้ คือ 1) กำหนดกิจกรรมในกระบวนการผลิตสินค้า 2) ศึกษาต้นทุนทั้งหมดและจำแนกตามทรัพยากรที่ใช้ 3) กำหนดเกณฑ์สำหรับการกระจายต้นทุน 4) คำนวณต้นทุนทั้งหมดของแต่ละกิจกรรม 5) ศึกษาปริมาณการปฏิบัติงานของแต่ละกิจกรรม และ 6) คำนวณหาต้นทุนต่อหน่วยของสินค้าที่ทำการผลิต

โดยผลที่ได้จากการวิจัยพบว่า การนำระบบต้นทุนฐานกิจกรรมเข้ามาใช้ ทำให้ผู้บริหารได้ทราบถึงต้นทุนที่แท้จริงของสินค้าที่ได้ทำการผลิต โดยต้นทุนของสินค้าที่ได้นั้นมีความถูกต้องและเหมาะสมสอดคล้องกับกิจกรรมต่าง ๆ ในกระบวนการผลิต

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

48924223:MAJOR: TRANSPORT AND LOGISTICS MANAGEMENT; M.Sc.
(TRANSPORT AND LOGISTICS MANAGEMENT)
KEYWORDS: ACTIVITY-BASED COSTING/ SMALL ENTERPRISE IN NOODLE'S FACTORY

KANTHIMA LEELASUKSAN: USING ACTIVITY-BASED COSTING TO CALCULATE THE PRODUCT COSTS FOR SMEs BUSINESS: A CASE OF SMALL ENTERPRISE IN NOODLE'S FACTORY. ADVISOR: MANA CHAOWARAT, Ph.D. 41 P. 2007.

The purpose of this research is to study the Activity-based Costing for using in allotted expenditure concerning the production of goods in a case study of a small enterprise of noodle factory. This objective is to find real costs in the process of production and to analyze an activities concerned in the process of production to determine each activity into three categories of value added activity, non-value added activity or non-value added but necessary activity of the case study.

Activity-based Costing is applied to explore the objectives by the following steps:

1) To set activity in the process of production;

2) To study all costs and separated by resource used;

3) To set standard for spread cost;

4) To calculate all cost of each activities;

5) To study quantity of the processing of each activity and;

6) To calculate cost per unit of produced goods.

The results found 1) the Activity-based Costing is suitable to use in finding the real costs of production in a small enterprise noodle factory because it can distinguish real costs of different products based on real activities; 2) it is more effective than traditional method in classifying specification of activities in according to value added, non-value added, and non-value added but necessary.

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย ..... ง

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ ..... จ

สารบัญ ..... ฉ

สารบัญตาราง ..... ซ

สารบัญภาพ ..... ฌ

บทที่

1 บทนำ 1

ความเป็นมาและความสำคัญ 1

วัตถุประสงค์ 3

ขอบเขตของการวิจัย 3

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 4

2 ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 5

ทฤษฎีและหลักการเกี่ยวกับการบัญชีต้นทุน 5

ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการบัญชีต้นทุนฐานกิจกรรม 12

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำระบบการคำนวณต้นทุนฐานกิจกรรม ไปประยุกต์ใช้ในธุรกิจต่าง ๆ 17

3 วิธีดำเนินการวิจัย 20

ศึกษาภาพรวมของธุรกิจที่นำมาเป็นกรณีศึกษา 20

การรวบรวมข้อมูลของฝ่ายการผลิต 21

วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำระบบต้นทุนฐานกิจกรรมมาประยุกต์ใช้ 21

อธิบายผลการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตตามระบบต้นทุนฐานกิจกรรม 23

4 ผลการวิจัย 24

ข้อมูลที่ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจและรวบรวม 24

ข้อมูลในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับฝ่ายการผลิตของโรงงานกรณีศึกษา 24

การคำนวณต้นทุนสินค้าต่อหน่วยตามระบบต้นทุนแบบเดิม 26

ผลของการนำระบบต้นทุนฐานกิจกรรมมาประยุกต์ใช้ 27

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	37
บทสรุป	37
ข้อเสนอแนะ	38
ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป	38
บรรณานุกรม	39
ประวัติย่อของผู้วิจัย	41

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

สารบัญตาราง

ตารางที่ หน้า

3-1 เกณฑ์การกระจายต้นทุนจำแนกตามทรัพยากร..... 23

4-1 แสดงปริมาณและราคาของการใช้วัตถุดิบ..... 25

4-2 แสดงค่าแรงงานทางตรงที่ใช้ในการผลิตสินค้า..... 25

4-3 แสดงค่าใช้จ่ายในการผลิตที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้า..... 26

4-4 แสดงต้นทุนต่าง ๆ ที่ใช้สำหรับการผลิตสินค้าในระบบต้นทุนแบบเดิม..... 26

4-5 แสดงต้นทุนการผลิตต่อหนึ่งหน่วยการผลิตในระบบต้นทุนแบบเดิม..... 27

4-6 แสดงนิยามของกิจกรรมต่าง ๆ ในกระบวนการผลิต..... 30

4-7 แสดงต้นทุนกิจกรรมของสินค้าชนิด A..... 31

4-8 แสดงต้นทุนกิจกรรมของสินค้าชนิด B..... 31

4-9 แสดงการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในระบบต้นทุนแบบเดิมกับระบบต้นทุนฐานกิจกรรม..... 32

4-10 แสดงต้นทุนต่าง ๆ ที่ใช้สำหรับการผลิตสินค้าในระบบต้นทุนฐานกิจกรรม..... 32

4-11 แสดงต้นทุนการผลิตต่อหนึ่งหน่วยการผลิตในระบบต้นทุนฐานกิจกรรม..... 33

4-12 แสดงการเปรียบเทียบต้นทุนสินค้าต่อหนึ่งหน่วยการผลิตทั้ง 2 แบบ..... 33

4-13 คุณลักษณะของกิจกรรมสำหรับสินค้าชนิด A..... 35

4-14 คุณลักษณะของกิจกรรมสำหรับสินค้าชนิด B..... 35

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University

สารบัญภาพ

ภาพที่ หน้า

2-1 แสดงตัวอย่างกิจกรรมในแต่ละกลุ่มกิจกรรม..... 16

3-1 แผนผังภาพรวมโรงงานกรณีศึกษา..... 20

3-2 แผนผังขั้นตอนการวิเคราะห์ต้นทุนฐานกิจกรรม..... 22

4-1 แผนภูมิแสดงกิจกรรมในกระบวนการผลิตสินค้าชนิด A..... 28

4-2 แผนภูมิแสดงกิจกรรมในกระบวนการผลิตสินค้าชนิด B..... 29

มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University